

dr Agnieszka Dudzińska
dr Katarzyna Roszewska

20.10.2018

Zestawienie rozwiązań dla osób niepełnosprawnych i ich rodziców wprowadzonych po 18.11.2015 (rząd PiS)

DZIECI

Dzieci do 18 roku życia z wrodzonym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu:

- Dostęp do specjalistów bez skierowania¹
- Korzystanie ze świadczeń opieki zdrowotnej i usług farmaceutycznych poza kolejnością – w dniu zgłoszenia, przy czym do specjalistów nie później niż w ciągu 7 dni roboczych²
- Prawo do refundacji wyrobów medycznych według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania, do wysokości limitu finansowania³
- Zniesienie limitu na świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji leczniczej - dostosowanie do potrzeb zdrowotnych⁴

Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji:

- Dostęp do specjalistów bez skierowania⁵
- Korzystanie ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością⁶
- Prawo do refundacji wyrobów medycznych według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania, do wysokości limitu finansowania⁷
- Zniesienie limitu na świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji leczniczej - dostosowanie do potrzeb zdrowotnych⁸

Dzieci, od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3. roku życia:

- Korzystanie z kompleksowego wsparcia udzielanego przez wiodące ośrodki koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńcze na szczeblu powiatu⁹

¹ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, art. 18 punkt 3.

² Jak wyżej, art. 18 punkt 2.

³ Jak wyżej, art. 18 punkt 1.

⁴ Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, art. 4 punkt 4.

⁵ Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw, art. 1 punkt 2.

⁶ Jak wyżej.

⁷ Jak wyżej.

⁸ Jak wyżej.

⁹ Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”, art. 1.

Dzieci z wrodzonym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, urodzone począwszy od 1.01.2017:

- Jednorazowe świadczenie 4000 zł¹⁰
- Koordynacja poradnictwa przez asystenta rodziny z ośrodka pomocy społecznej¹¹

DOROŚLI

Osoby niepełnosprawne

- Możliwość korzystania ze wsparcia w mieszkaniu treningowym i mieszkaniu wspieranym na czas określony (uporządkowanie dotychczasowych przepisów)¹²

Osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym lub znacznym

- Możliwość korzystania ze wsparcia w mieszkaniu wspieranym również na czas nieokreślony (wsparcie nie może stanowić zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, uporządkowanie dotychczasowych przepisów)¹³

Osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym

- Dostęp do specjalistów bez skierowania¹⁴
- Korzystanie ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością¹⁵
- Prawo do refundacji wyrobów medycznych według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania, do wysokości limitu finansowania¹⁶
- Zniesienie limitu na świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu rehabilitacji leczniczej - dostosowanie do potrzeb zdrowotnych¹⁷

Osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub autyzmem

- Zwiększenie o 30% kwoty dotacji dla ŚDS, w których są uczestnikami¹⁸

Byli uczestnicy WTZ, którzy podjęli pracę oraz osoby oczekujące zatwierdzone do uczestnictwa w WTZ

- Zajęcia klubowe przy WTZ¹⁹

Osoby pobierające rentę socjalną

- Podwyższenie kwoty renty socjalnej z 84% do 100% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy²⁰

RODZICE I OPIEKUNOWIE

¹⁰ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, art. 10.

¹¹ Jak wyżej, art. 8.

¹² Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”, art. 2 punkt 2.

¹³ Jak wyżej, art. 2 punkt 2.

¹⁴ Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności, art. 4 punkt 3.

¹⁵ Jak wyżej, art. 4 punkt 2.

¹⁶ Jak wyżej, art. 4 punkt 1.

¹⁷ Jak wyżej, art. 4 punkt 4.

¹⁸ Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”, art. 2 punkt 1.

¹⁹ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, art. 1 punkty 2 i 7.

²⁰ Ustawa z dnia 9 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rencie socjalnej.

Opiekunowie dzieci niepełnosprawnych z odpowiednimi wskazaniem w orzeczeniu²¹ oraz osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym:

- Wliczenie okresu pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna do okresu uprawniającego do zasiłku dla bezrobotnych, o ile utrata prawa do świadczenia lub zasiłku wynika ze śmierci osoby, nad którą sprawowano opiekę²²
- Przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, jeżeli utrata prawa do nich była spowodowana śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana, i o ile do dnia, w którym ustało to prawo opiekun ukończył 55 lat - kobieta i 60 lat - mężczyzna oraz osiągnął okres uprawniający do emerytury (20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn)²³
- Uzyskanie pomocy w pracach związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych - pomoc realizowana przez osoby bezrobotne oraz osoby skierowane do prac społecznie użytecznych²⁴
- Rozszerzenie katalogu osób, które mogą zakładać i przystąpić do spółdzielni socjalnej na członków rodzin opiekujących się dzieckiem niepełnosprawnym z odpowiednimi wskazaniem w orzeczeniu²⁵ lub osobą ze znacznym stopniem niepełnosprawności²⁶

Pracujący rodzice dzieci w wieku 14-18 lat z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie z odpowiednimi wskazaniem²⁷:

- Wydłużenie zasiłku opiekuńczego na chore dziecko z 14 do 30 dni²⁸

Rodzice (1) dzieci urodzonych po 2016 posiadających zaświadczenie „Za życiem” wystawione przez lekarza specjalistę, (2) dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności z odpowiednimi wskazaniem²⁹ oraz (3) dzieci z orzeczeniami z systemu oświaty (wczesne wspomaganie rozwoju, kształcenie specjalne lub zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze), także po ukończeniu przez dziecko 18 roku życia:

- Możliwość wykonywania pracy w formie telepracy lub w elastycznych formach zatrudnienia (przerwywany, zadaniowy lub indywidualny czas pracy); elastyczne formy zatrudnienia dostępne także dla obojga z rodziców w przypadku ciąży powikłanej, chyba, że nie jest to możliwe ze względu na organizację pracy lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika³⁰

²¹ Zob. przypis 17.

²² Ustawa z 6 października 2016 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia oraz instytucjach rynku pracy oraz ustawy o świadczeniach przedemerytalnych, art. 1.

²³ Jak wyżej, art. 2.

²⁴ Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”, art. 3.

²⁵ Zob. przypis 17.

²⁶ Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach socjalnych oraz niektórych innych ustaw, art. 1 punkt 3.

²⁷ Wskazanie konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

²⁸ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw

²⁹ Zob. przypis 17.

³⁰ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, art. 2.

Członkowie rodziny opiekujący się dzieckiem niepełnosprawnym z odpowiednimi wskazaniem w orzeczeniu³¹ lub osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu lub niewykonujący innej pracy zarobkowej:

- Dostęp do niektórych usług i instrumentów rynku pracy na takich zasadach jak bezrobotni³²
- Możliwość uzyskania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej lub założenie spółdzielni socjalnej lub przystąpienie do niej³³
- Możliwość uzyskania pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej wraz z możliwością uzyskania usług doradczych i szkoleniowych³⁴

Osoby mające na utrzymaniu niepełnosprawnego dorosłego członka rodziny:

- Zmiana zasad ustalania kryterium dochodowego do korzystania przez opiekuna z ulgi rehabilitacyjnej: wyłączenie z kryterium zasiłku pielęgnacyjnego, zmiana kwoty kryterium na 12-krotność kwoty renty socjalnej z grudnia³⁵

PRACODAWCY

Pracodawcy zatrudniający członków rodzin opiekujących się dzieckiem niepełnosprawnym z odpowiednimi wskazaniem w orzeczeniu³⁶ lub osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym, poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonujących innej pracy zarobkowej:

- Możliwość uzyskania refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego opiekuna przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, posiadaczy gospodarstw rolnych, żłobki i kluby dziecięce zapewniające opiekę lub zajęcia dzieciom niepełnosprawnym, oraz podmiotom świadczącym usługi rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych³⁷
- Możliwość uzyskania przez pracodawcę refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych opiekunów³⁸
- Możliwość uzyskania przez pracodawcę grantu na zatrudnienie skierowanego bezrobotnego opiekuna³⁹
- Możliwość uzyskania pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla opiekuna przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą, posiadaczy gospodarstw rolnych, żłobki i kluby dziecięce zapewniające opiekę lub zajęcia dzieciom niepełnosprawnym, oraz podmiotom świadczącym usługi rehabilitacyjne dla dzieci niepełnosprawnych⁴⁰

³¹ Zob. przypis 17.

³² Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”, art.3 punkt 6.

³³ Jak wyżej, art. 3 punkt 2 podpunkt a.

³⁴ Jak wyżej, art. 3 punkt 7 podpunkt c.

³⁵ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz niektórych innych ustaw, art. 3.

³⁶ Zob. przypis 17.

³⁷ Ustawa z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją programu „Za życiem”, art. 3 punkt 2 podpunkt a.

³⁸ Jak wyżej, art. 3 punkt 4.

³⁹ Jak wyżej, art. 3 punkt 5.

⁴⁰ Jak wyżej, art. 3 punkt 7 podpunkty a i b.